

FINGERPORI © PERTTI JARLA

TOIMITTANUT **VILLE HÄNNINEN**

Mutsis oli homonyymi!

Sarjakuvien kielestä on tehty Suomessa kymmeniä opinnäytetöitä. Usein gradut liittyvät sarjakuvien kääntämisen problematiikkaan. Suomalaisen sarjakuvan kielenkäytöstä on kirjoitettu vähemmän opinnäytteitä, tietokirjoista puhumattakaan.

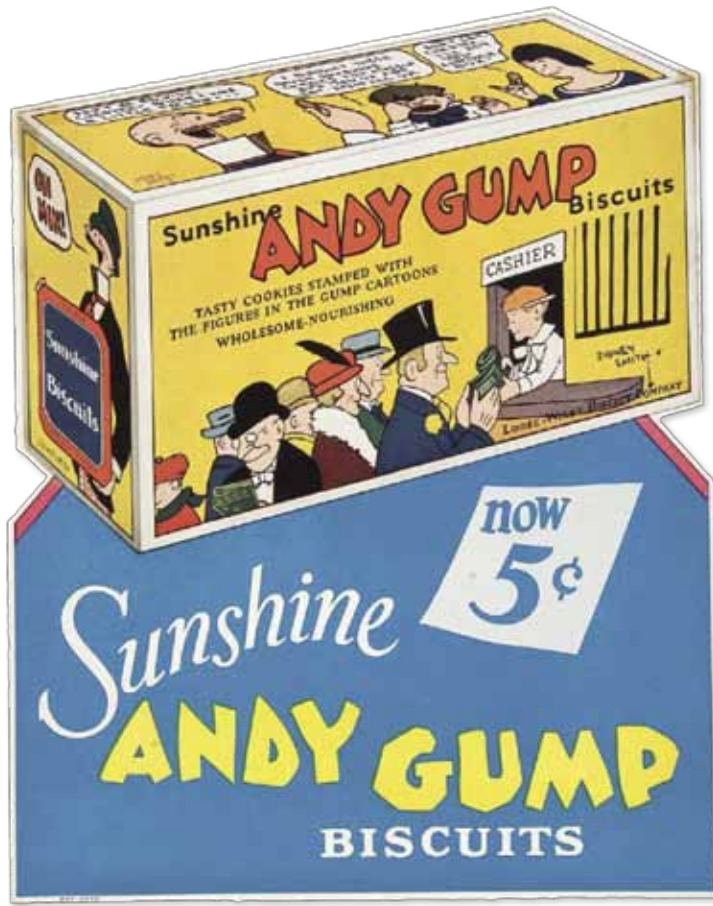
Kaksi uutta teosta aihepiiristä ovatkin tervetulleita. **Marko Vesterbackan** Kunnaxen kiäli (Warelia) käsittelee **Mauri Kunnaksen** tapaa käyttää Tyrvään murretta sarjakuvissaan ja lastenkirjoissaan ja analysoi sen kautta paitsi Kunnasta

myös Tyrvään murteen ominaisuunnetta. Aiemmin Tyrvään murteen sanakirjan koonnut Vesterbacka osoittaa myös, että sarjakuvista ja kuvakirjoista on mahdollista kirjoittaa käyttämättä esimerkkinä ainuttakaan kuvaa.

Arktiselta Banaanilta ilmestyy **Maijastiina Vileniuksen** Minä sinulle homonyymit näytän – kielellinen leikkittely **Pertti Jarlan** Fingerpori-sarjakuvassa. Se on Turun yliopiston pro gradu -työstä kirjaksi editoitu teos viime vuosien suosituimman kotimaisen piirtäjän sarjakuvahahmojen sanailuista.

©MAIJASTIINA VILENIUS JA PERTTI JARLA

© ANNE MUHONEN

Sarjakuva elävöittää lukuja

• Kopiosto on ottanut miltei tavakseen julkaista vuosikertomuksensa sarjakuvana. Kemin kaupungin kunnalliskertomuksissa sarjakuvaa käytettiin takavuosina monta kertaa elävöittäjänä. Myös Kopioston vuosikertomuksessa 2010 sarjakuva välittää viestin, ja ehkä se menee perillekin. Vuosikertomukseen piirsivät sarjakuvia **Joonas Lehtimäki**, **Kaisa Leka**, **Anne Muhonen**, **Petteri Tikkanen** ja **Janne Toriseva**.

Tatumista animaatio

• Ehkä suurimman elossa olevan mangamestarin, Yoshiharu Tatumin urasta on tehty pitkä animaatioelokuva. Se on ohjannut **Eric Khoo**. Etenkin 1960–70-luvuilla mangailmaisua uudistanutta Tatumia ei tietenkään ole julkaistu meillä, mutta sentään animaatio esitetään Rakkautta ja anarkiaa-festivaalilla syyskuussa.

MÄMMILÄ © TARMO KOIVISTO

Suomalaisia sarjakuvahakuteoksessa

• Lokakuussa ilmestyy hakuteos 1001 Graphic Novels You Must Read Before You Die (Universe). Se on toteutettu kansainvälisen "1000 teosta"-formaatin menestyskaavalla. Teoksen toimittanut **Paul Gravett** on kuitenkin ottanut mukaan muitakin kuin ilmeisiä angloamerikkalaisen kulttuuripiirin klassikoita ja menestysteoksia. Mukana on myös kymmenkunta suomalaista sarjakuvaa, **Tarmo Koiviston** Mämmilästä **Ville Rannan** Kajaaniin. Kirjan suomalaisten albunien esittelytekstit on kirjoittanut toimittaja **Harri Römpötti**.

Tuhti kirja sarjakuvamainonnasta

Sarjakuvaa käytettiin runsaasti mainoksissa varsinkin 1900-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Ilmiö näkyi niin meillä kuin Yhdysvalloissakin. Suomessa aihe odottaa tutkijaansa, Yhdysvalloissa on sentään julkaistu **Rick Marschallin** ja **Warren Bernardin** teos *Drawing Power: A Compendium of Cartoon Advertising 1870s-1940s*. Kirja kä-

sittelee sarjakuvallista mainontaa mutta myös sarjakuvahahmojen käyttöä mainonnassa, kiinnostavina varhaisina esimerkkitapauksina esimerkiksi Yellow Kid, Buster Brown ja Little Orphan Annie. Kirjassa on esimerkiksi **Milton Caniffin** ja **Noel Sicklesin** salanimillä piirtämiä strippejä, jotka mainostavat korvikekahvia.

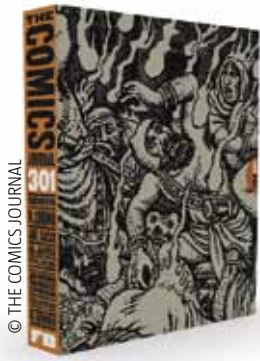
Tokyopopin loppu

Tokyopop-yhtiö lopetti sarjakuvien julkaisemisen englanniksi toukokuussa. Yhtiö jatkaa toimintaa elokuvalisenssien ja uusmedian parissa. Vuodesta 1997 lähtien toimineen yrityksen kivijalkoja olivat manga ja korealainen sarjakuva manhwa. Tokyopopin sarjoja olivat esimerkiksi *Love Hina*, *Fruits Basket*, *Sailor Moon*, *Lupin III* ja *Planetes*.

Sarjakuvatoimittajan lähtö

Belgialainen **Thierry Martens** kuoli 27. kesäkuuta, 69-vuotiaana. Martens kirjoitti muun muassa nimimerkillä Yves Varenden niin sci-fiä, dekkareita kuin sarjakuviakin. Hänen merkittävin panoksensa ranskalais-belgialaiselle sarjakuvalle syntyi kuitenkin toimittajan työstä. Martens oli *Journal de Spirou*n toimittaja vuosina 1968–78. Martens hyppäsi *Spirou*-lehden ruoriin Yvan Delpoiten kultakauden jälkeen eikä päässyt aivan samalla tavoin kiinni ajan ytimeen. Toisaalta Martensin kaudella ilmestyivät ensi kerran muun muassa **François Walthéry**n *Natasha* ja **Roger Leloup**'n *Yoko Tsuno*. Martens kirjoitti tietokirjan *Une Histoire de la Bande Dessinée en France et en Belgique* **Henri Filippin**, **Jacques Glénat**'n ja **Numa Sadoulin** kanssa vuonna 1980.

© THE COMICS JOURNAL

Kuolemia ja ylönousemuksia

Fantagraphics-kustantamon julkaisema The Comics Journal ilmestyi pitkästä aikaa paperiversiona. Legendaarinen amerikkalainen sarjakuva-alan julkaisu on elänyt viime aikoina lähinnä verkossa ja edellinen numero ilmestyi viime vuoden joulukuussa. TCJ:n kirjamainen 301. numero onkin tuhti paketti. Julkaisussa on esimerkiksi **Robert Crumbin**, **Al Jaffeen** ja **Michael Kuppermanin** haastattelut. Lopullisesti tiensä päähän on sen sijaan tullut Fantagraphicsin MOME-antologia, jonka viimeinen numero ilmestyi heinäkuussa. Uutta amerikkalaista ja eksoottisempaa eurooppalaista tarjoillut MOME ehti kuudessa vuodessa julkaista peräti 2500 sivun edestä sarjakuvia.

© REINO MÄKELÄ

Kynä iskee!

Petteri Ojan Lempo Kustannus on tehnyt varsinaisen taiteilijalyödyn. Syksyllä ilmestyy 70-vuotiaan **Reino Mäkelän** esikoisalbumi Kynä. Mäkelä saattaa hyvinkin olla vanhimpana Suomessa albumilla debytoiva sarjakuvataiteilija.

Wigrenillä lihanleikkaajana uransa tehneen Mäkelän ITE-taidehenkinen Kynä on ollut tekeillä vuodesta 1975. "Esikuvana pidin vanhoja sarjakuvia. Omasta päästä tuli se sarjakuvasankarin nimikin, Kynä. Sekin oli oma ajatus, että Kynä ei tapa, lähettää vain tainnutuspipukkejä", Mäkelä kertoo kirjassa julkaistavassa, P.A. Mannisen tekemässä haastattelussa.

© REINO MÄKELÄ

SOME APPROACHING END © JAAKKO PALLASVUORI

Pallasvuota Britanniassa

Jaakko Pallasvuon toinen albumi, Some Approaching End, ilmestyi loppukesästä suoraan englanniksi. Sen on julkaissut englantilainen Landfill Editions. Kirja on tyyliään ja teemoiltaan sekä osittain myös henkilöhahmoiltaan samanlainen kuin keväällä ilmestynyt esikoinen Pyytäjät. Uutukainen ilmestyy Huuda Huudalta suomeksi ensi vuonna.

Kirjastoapurahoja jaettiin toukokuussa

Kuvittajille ja sarjakuvataiteilijoille myönnettiin kirjastoapurahoja toukokuussa. Apurahoihin varattu määräraha nousi tänä vuonna 75 000 euroon. Sarjakuvataiteilijoista apurahan saivat **Maria Björklund** (2 000 €), **Terhi Ekebon** (2 000 €), **Roope Eronen** (3 000 €), **Jyrki Heikkinen** (3 000 €), **Emmi Jormalainen** (2 000 €), **Kaltsu Kallio** (3 000 €), **Ilpo Koskela** (3 000 €), **Reetta Laitinen** (2 000 €), **Kivi Larmola** (4 000 €), **Tommi Musturi** (3 000 €), **Christer Nuutinen** (3 000 €), **Kati Närhi** (2 000 €), **Ville Pynnönen** (2 000 €), **Aapo Rapi** (4 000 €), **Hannele Richert** (3 000 €), **Anna Sailamaa** (2 000 €), **Petteri Tikkanen** (2 000 €), **Janne Toriseva** (2 000 €) ja **Jari Vaara** (2 000 €).

© GENE COLAN

Gene Colan kuollut

Parhaiten Dracula-sarjakuvien piirtäjänä muistettu **Gene Colan** kuoli 23. heinäkuuta. Vuonna 1926 syntynyt Colan aloitti uransa 18-vuotiaana ja ehti avustaa muun muassa Timelya, Marvelia, DC:tä ja Dark Horsea. Draculan lisäksi Colan piirsi Marvelille muun muassa Daredeviliä, Dr. Strangea ja Kapteeni Amerikkaa. Colanin viimeiseksi julkaistuksi sarjakuvaksi jäikin Captain America -lehden 601. numero vuonna 2009. Hänen omiin luomuksiinsa lukeutuvat elokuvaksikin tehty Blade sekä Falcon, joka oli yksi ensimmäisistä tummaihoisista sarjakuvassupersankareista.